

**Міністерство освіти і науки України
Український державний університет імені
Михайла Драгоманова
Навчально-науковий інститут філософії та освітньої політики
Кафедра богослов'я та релігієзнавства**

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ВИБІРКОВОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Релігієзнавча експертиза»

I. Основна мета дисципліни

формування у студентів комплексного розуміння сучасних моделей проведення релігієзнавчої експертизи, основних її форм та розкриття місця та ролі у системі практичного релігієзнавства. Дисципліна спрямована на розвиток здатностей студентів до оволодіння методологією та методикою проведення релігієзнавчої експертизи та підготовки експертного висновку; формування навичок компетентного аналізу релігійної ситуації, передбачення та мінімізації ризиків конфліктних ситуацій, що мають релігійне підґрунтя.

II. Місце навчальної дисципліни в програмі підготовки фахівців

Для спеціальності 031 Релігієзнавство ОПП «Релігія та сучасні суспільні процеси»

ВИБІРКОВА ЧАСТИНА

ВВ2 Вибір дисциплін з переліку

ВВ2.02. ОК поглибленої підготовки за спеціальністю

III. Програмні результати навчання

- розрізняти та аналізувати основні методичні та методологічні засади проведення релігієзнавчої експертизи, її роль у системі релігієзнавчих дисциплін.
- визначити місце релігієзнавчої експертизи у контексті світового та вітчизняного практичного релігієзнавства.
- розрізняти та аналізувати різноманітні міжнародні та національні нормативно-правові акти.
- відслідковувати причинно-наслідкові зв'язки між світовими та національними релігійними процесами і змінами, в т.ч. соціокультурного та політичного контексту.
- розуміти та аналізувати взаємодію основних тенденцій міжнародного та національного законодавства щодо забезпечення права людини на свободу совісті і віросповідання.
- аналізувати, узагальнювати і робити обґрунтовані висновки щодо доцільності законодавчих змін для удосконалення захисту прав людини на свободу совісті і віросповідання.
- розуміти основні етапи та методику проведення релігієзнавчої експертизи, підготовки експертного висновку.
- визначати та аналізувати особливості проведення релігієзнавчої експертизи в Україні та світі.

IV. Короткий зміст вибіркової дисципліни	Змістовий модуль 1: Теоретико-методологічні засади релігієзнавчої експертизи • Тема 1: «Релігієзнавча експертиза»: вступ до курсу. • Тема 2: Теоретичні основи та історичне підґрунтя релігієзнавчої експертизи. • Тема 3: Основні поняття та структура релігієзнавчої експертизи. • Тема 4: Етапи та методика проведення релігієзнавчої експертизи. Змістовий модуль 2: Релігієзнавча експертиза: практичний вимір • Тема 1: Правові та практичні аспекти релігієзнавчої експертизи. • Тема 2: Релігієзнавча експертиза: світовий досвід. • Тема 3: Релігієзнавча експертиза як умова реалізації свободи совісті в Україні. • Тема 4: Досвід проведення релігієзнавчої експертизи центральним органом виконавчої влади у сфері міжнаціональних відносин, релігії та захисту прав корінних народів і національних меншин в Україні: Державною службою України з етнополітики та свободи совісті. • Тема 5: Досвід проведення релігієзнавчої експертизи професорсько-викладацьким складом кафедри богослов'я та релігієзнавства Українського державного університету імені Михайла Драгоманова: Експертна рада з питань свободи совісті ДЕСС, Громадська рада ДЕСС тощо. • Тема 6: Досвід проведення релігієзнавчої експертизи викладачами ЗВО України та співробітниками провідних наукових установ України.
V. Назва кафедри та викладацький склад, який буде забезпечувати викладання дисципліни	 Кафедра богослов'я та релігієзнавства, Навчально-науковий інститут філософії та освітньої політики (гуманітарний корпус, кабінет 3-7,) +38(044)486-05-99 Василенко Вікторія Станіславівна, старший викладач кафедри v.s.vasylenko@udu.edu.ua
VI. Обсяг навчального навантаження та терміни викладання дисципліни	На вивчення дисципліни відводиться 180 годин (6 кредитів ЄКТС), з яких денна форма навчання: лекційних – 14 год., семінарських – 14 год., самостійної роботи – 152 год.
VII. Політика вибіркової дисципліни	Політика навчальної дисципліни ґрунтується на засадах академічної доброчесності та визначається системою вимог, які ставляться до здобувачів вищої освіти в Українському державному університеті імені Михайла Драгоманова.

VIII. Основні інформаційні джерела для вивчення дисципліни	1. Майданевич Л.О. Релігієзнавча експертиза: поняття та структура // Безпека, релігія, церква в сучасному суспільстві (за ред. Предко О.І., Вергелеса К.М.) Монографія. Вінниця, 2021. Вид-во ФОП Кушнір Ю.В., 2021. С.47-81. 2. Майданевич Л.О. Релігієзнавча експертиза: сутність і її особливості // Українське релігієзнавство. 2011. № 59. С. 155–163. 3. Майданевич Л. О. Релігієзнавча експертиза: сутність та особливості проведення : автореф. дис. ... канд. філос. наук : спец. 09.00.11 / Майданевич Леонід Олександрович ; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. – К. : [б. в.], 2015. – 17 с. 4. Майданевич Л. О. Релігієзнавча експертиза як складова сучасного практичного релігієзнавства //СОФІЯ. Гуманітарно-релігієзнавчий вісник. № 2(9)/2017; 9 (2) : 14-17; 5. Бабій М. Правологія релігії в її предметі та структурі / М. Бабій // Дисциплінарне релігієзнавство : [колективна монографія] / За наук. ред. д-ра філософ. наук, проф. А. Колодного; Українське релігієзнавство. – Спецвипуск. – 2009 – №1. – К. : [б.в.], 2009. – С.158–173. 6. Практичне релігієзнавство [Текст] : кол. моногр. / [М. Бабій та ін.] ; за ред. проф. А. Колодного і Л. Филипович ; Нац. акад. наук України, Від-ня релігієзнавства Ін-ту філос. ім. Г. С. Сковороди. – К. : Українська конфедерація журналістів : Українська асоціація релігієзнавців, 2012. – 314 с. 7. Про судову експертизу: Закон України. Режим доступу : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4038-12#Te 8. Титаренко В. Методологічні особливості релігієзнавчої експертизи як механізму регулювання відносин в суспільстві / В. Титаренко // Релігія та соціум. Міжнародний часопис. – Чернівці : Чернівецький нац. ун-т., 2013. – С.78–85. 9. Филипович Л. Експертна діяльність українських релігієзнавців: методологічні засади і набутий досвід // Релігійна свобода: Свобода буття релігії в сучасному соціумі : [науковий щорічник] / За заг. ред. д.філос.н. А.Колодного. 2012-2013. №17-18. К.: [б.в.], 2013. С. 137-143.
IX. Система оцінювання	Поточний контроль: оцінювання на семінарських заняттях та практичних заняттях, виконання індивідуальних занять. Підсумковий контроль: залік за результатами поточного контролю.